

ແມ່ຄ້າ ຢູ່ໃນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ:

ພາບລວມ

ກ່ຽວກັບສະພາບຂອງແມ່ຄ້າທີ່ເຮັດວຽກຢູ່
ໃນຕະຫຼາດ

ຊາວຄ້າຂາຍຂະໜາດນ້ອຍຫຼາຍໆຄົນຢູ່ໃນສປປ
ລາວ ແມ່ນຜູ້ຄ້າຂາຍໃນຕະຫຼາດ ເຊິ່ງເຮັດໃຫ້ເຂົາ
ເຈົ້າໄດ້ປະກອບສ່ວນອັນສໍາຄັນເຂົ້າໃນການພັດ
ທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມຂອງຊາດ. ຫຼາຍກວ່າ
80 ເປີເຊັນຂອງຊາວຄ້າຂາຍຢູ່ໃນຕະຫຼາດສິດຢູ່
ໃນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ແມ່ນເປັນແມ່ຍິງ ພວກ
ເຂົາເຈົ້າເປັນພາກສ່ວນທີ່ສໍາຄັນຂອງການພັດທະ
ນາເສດຖະກິດ ແລະ ເປັນກຳລັງແຮງງານຢູ່ໃນຕົວ
ເມືອງ.

ລັດຖະບານຂອງ ສປປລາວ ແມ່ນໄດ້ມີລະບຽບ
ການ, ກົດໝາຍ ແລະ ນະໂຍບາຍຕ່າງໆ ເພື່ອສະ
ໜັບສະໜູນຜູ້ຄ້າຢູ່ໃນຕະຫຼາດ ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ
ນິຕິກຳເຫຼົ່ານັ້ນສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນຍັງຂາດການເສື່ອມ
ສານບົດບາດຍິງ-ຊາຍ ແລະ ຍັງບໍ່ໄດ້ຕອບສະ
ໜອງເຖິງຄວາມຕ້ອງການພິເສດຂອງແມ່ຄ້າຕະ
ຫຼາດ.

ໃນປີ 2016, ອົງການ UN Women ໄດ້ລິເລີ່ມການ
ເຮັດການສຶກສາຄົ້ນຄ້ວາກ່ຽວກັບຄວາມເປັນໄປ
ໄດ້ ຢູ່ໃນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ເຊິ່ງມີຈຸດປະສົງ
ເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມເຂົ້າໃຈທີ່ດີກ່ວາເກົ່າ ກ່ຽວກັບສະ
ພາບການເຮັດວຽກ ແລະ ການດຳລົງຊີວິດຂອງແມ່
ຄ້າທີ່ມີຄວາມສູງ ເບົາໝາຍແມ່ນເພື່ອກຳໜົດ
ຊ່ອງທາງໃນການປັບປຸງສະພາບເສດຖະກິດ ແລະ
ສັງຄົມຂອງເຂົາເຈົ້າໃຫ້ມີຄວາມໝັ້ນຄົງ. ອົງການ
UN Women ໂດຍການປະກອບສ່ວນຈາກລັດ
ຖະບານ, ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນຕ່າງໆ ໄດ້ດຳເນີນ
ການສຶກສາເບື້ອງຕົ້ນກ່ຽວກັບແມ່ຄ້າຕະຫຼາດ ຢູ່ໃນ
ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນຂຶ້ນ.

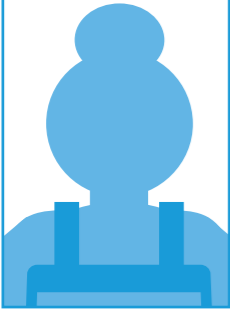

Photo credit: Remy Rossi

ແມ່ຄ້າຕະຫຼາດ & ໜ້າທີ່ອັນຫຼາກຫຼາຍຂອງເຂົາເຈົ້າ

ແມ່ຄ້າຈຳນວນໜຶ່ງແມ່ນບຸກ ແລະ ຜະລິດສິນຄ້າທີ່ເຂົາເຈົ້າຂາຍຢູ່ໃນຕະຫຼາດ ຈຳນວນໜຶ່ງກໍແມ່ນເປັນ ຊາວກະສິກອນ ແລະ ເປັນພາກສ່ວນໜຶ່ງຂອງກຳລັງແຮງງານຢູ່ໃນທ້ອງຖິ່ນ ແມ່ຄ້າຂາຍຜະລິດຕະພັນ ຂອງເຂົາເຈົ້າໃນຕອນເຊົ້າ ແລະ ເຮັດວຽກຢູ່ໃນສວນຕອນບ່າຍ ເຂົາເຈົ້າມີບົດບາດທີ່ສຳຄັນໃນການສ້າງ ລາຍຮັບ ແລະ ຄວາມຢູ່ດີກິນດີຂອງຄອບຄົວ ໃນຂະນະດຽວກັນເຂົາເຈົ້າກໍຍັງເຮັດວຽກດູແລເບິ່ງແຍງຢູ່ ໃນຄອບຄົວ ແລະ ຊຸມຊົນ ໂດຍບໍ່ໄດ້ຮັບຄ່າຈ້າງ.

ການສຶກສາເບື້ອງຕົ້ນສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ແມ່ຄ້າສ່ວນໃຫຍ່* ຢູ່ໃນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນແມ່ນມີ ຂໍ້ມູນດັ່ງລຸ່ມນີ້:

ອາຍຸ: 25~35
ສະຖານະພາບຄອບຄົວ: ແຕ່ງງານ
ຈຳນວນລູກເຕົ້າທີ່ຕ້ອງເບິ່ງແຍງ: 1~4

- ເປັນຫົວໜ້າຄອບຄົວ & ເປັນຜູ້ຫາລາຍຮັບຫຼັກໃນຄອບຄົວ
- ມີສະຖານະພາບທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ
- ຈົບການສຶກສາຂັ້ນປະຖົມ
- ບໍ່ມີປະກັນໄພ ຫຼື ບໍານານ
- ບໍ່ມີ ຫຼື ມີຄວາມຮູ້ທີ່ຈຳກັດກ່ຽວກັບສິດທິຂອງຜູ້ອອກແຮງງານ

ລາຍຮັບສະເລ່ຍ: 100 000 ~ 500 000 ກີບ/ວັນ

- ແມ່ຄ້າຫຼາຍໆຄົນແມ່ນຊອກຫາການສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານການເງິນ ຈາກຜູ້ໃຫ້ກູ້ຢືມນອກ ລະບົບ
- ແມ່ຄ້າຈຳນວນໜຶ່ງແມ່ນໄດ້ຮັບການສະໜັບສະໜູນຈາກສະຫະພັນແມ່ຍິງນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນ ແລະ ອື່ນໆ

ສິ່ງທີ່ພົບເຫັນເບື້ອງຕົ້ນ

ຈຳນວນຂອງແມ່ຄ້າຕະຫຼາດທີ່ປະກອບເຂົ້າຢູ່ໃນຂະແໜງເສດຖະກິດທີ່ບໍ່ເປັນທາງການ ແມ່ນຄາດວ່າຍັງຈະເພີ່ມຂຶ້ນຢູ່ໃນ ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ ໃນຕົວຈິງເຖິງວ່າຈະມີທ້າງຊັບພະສິນຄ້າໃຫຍ່ຫຼາຍໆບ່ອນໄດ້ຖືກສ້າງຂຶ້ນ. ສິ່ງທີ່ພົບເຫັນຈາກການ ສຶກສາ ແມ່ນມີຄວາມສຳຄັນເພື່ອການພິຈາລະນາໃນເວລາທີ່ມີການສະເໜີທາງອອກ ໃນການສະໜັບສະໜູນ ແລະ ສ້າງ ຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ແກ່ແມ່ຄ້າທີ່ມີຄວາມສ່ຽງ.

ແມ່ຄ້າຕະຫຼາດ ແມ່ນປະເຊີນກັບ ສິ່ງທ້າທາຍຫຼາຍໆຢ່າງ:

- ສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນບໍ່ຖືກຮັບຮູ້ວ່າເປັນຜູ້ເຮັດວຽກ ໃນຂະແໜງທີ່ເປັນທາງການ
- ມີການເຂົ້າເຖິງສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກຂອງ ຕະຫຼາດທີ່ຈຳກັດ
- ຂາດທັກສະທາງດ້ານທຸລະກິດ
- ຂາດອຳນາດໃນການຕໍ່ລອງ ແລະ ຄວບຄຸມລາຄາຂອງຜະລິດຕະພັນ
- ບໍ່ມີ ຫຼື ມີອຳນາດໃນການຕັດສິນໃຈທີ່ໜ້ອຍ
- ຄວາມຮູ້ທີ່ຈຳກັດຕໍ່ກັບນະໂຍບາຍທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ & ການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການທາງດ້ານການເງິນ
- ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ຄວາມຮຸນແຮງ, ການຖືກລະເມີດ, ຈຳແນກ & ສະແຫວງຫາຜົນປະໂຫຍດ
- ຈຳນວນໜຶ່ງແມ່ນເປັນແມ່ຄ້າຕາມຖະໜົນ ເຊິ່ງເຂົາເຈົ້າ ບໍ່ສາມາດຊອກວຽກເຮັດຢູ່ໃນຕະຫຼາດທີ່ເປັນທາງການ

ສຽງສະຫ້ອນຈາກແມ່ຄ້າ

ຄວາມຝັນຂອງແມ່ຄ້າ: “ຂ້ອຍຕ້ອງການໄດ້ສະຖານທີ່ເພື່ອຂາຍເຄື່ອງ ຂ້ອຍບໍ່ຕ້ອງການແລ່ນໜີທຸກຄັ້ງເມື່ອມີງານສຳຄັນໆ”

ແມ່ຄ້າອະທິບາຍວ່າເປັນຫຍັງລາວຈຶ່ງບໍ່ມີປະກັນສຸຂະພາບ: “ຂ້ອຍມີຫຼາຍອັນທີ່ຕ້ອງຈ່າຍ ຂ້ອຍບໍ່ສາມາດຈ່າຍໄຫວ(ປະ ກັນສຸຂະພາບ).”

ແມ່ຄ້າອະທິບາຍກ່ຽວກັບໜ້າວຽກທີ່ຫຼວງຫຼາຍຂອງລາວ: “ວຽກເພີ່ມແມ່ນມີຫຼາຍ ບາງເທື່ອຂ້ອຍກໍຮູ້ສຶກເມື່ອຍຫຼາຍ ເຊິ່ງເຮັດ ໃຫ້ຂ້ອຍບໍ່ໄດ້ໄປຕະຫຼາດ.”

ແມ່ຄ້າອະທິບາຍກ່ຽວກັບໜ້າວຽກທີ່ຫຼວງຫຼາຍ ໃນການເປັນແມ່ເຮືອນ ແລະ ແມ່ຄ້າຕະຫຼາດຂອງລາວ: “ວຽກເຮືອນແມ່ນ ຖືວ່າເປັນພາກບັງຄັບ. ຂ້ອຍຕ້ອງໃຊ້ເວລາໃນຕອນເຊົ້າເພື່ອເຮັດວຽກ ກ່ອນມາຕະຫຼາດ. ຖ້າບໍ່ມີເວລາໃນຕອນເຊົ້າ ຂ້ອຍ ຕ້ອງໄດ້ເຮັດໃນຕອນສວຍ.”

“ລູກສາວຂ້ອຍຢາກໃຫ້ຂ້ອຍເຊົາ ຍ້ອນວ່າລາວເປັນໜ່ວງສຸຂະພາບຂອງຂ້ອຍ. ແຕ່ຂ້ອຍຕ້ອງໄດ້ເຮັດ ເພື່ອໃຫ້ພວກເຮົາມີ ເງິນເພື່ອຊື້ອາຫານ.”

ຕາຕະລາງໜ້າວຽກຂອງແມ່ຄ້າ:

* ລາຍລະອຽດ ແລະ ໜ້າວຽກຕ່າງໆແມ່ນພຽງແຕ່ເປັນຕົວຢ່າງ, ແລະ ບໍ່ໄດ້ສະຫ້ອນໃຫ້ເຫັນສິ່ງທີ່ເກີດຂຶ້ນ ຫຼື ຄວາມເປັນຈິງຂອງສະ ພາບທົ່ວໄປຂອງແມ່ຄ້າຕະຫຼາດຢູ່ໃນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ.

Photo credit: Remy Rossi

ມີຫຼາຍໆວິທີໃນການສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ແກ່ແມ່ຄ້າ:

- ✓ ສະໜັບສະໜູນອົງການຈັດຕັ້ງຂອງແມ່ຍິງຂອງ ສປປລາວ & ອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງອື່ນໆຂອງລັດຖະບານ ເພື່ອຮັບປະກັນສິດຂອງແມ່ຄ້າ & ການເຂົ້າເຖິງການຊ່ວຍເຫຼືອ
- ✓ ການສະໜອງການສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ແກ່ແມ່ຄ້າຕະຫຼາດ
- ✓ ຊ່ວຍໃນການສ້າງຕັ້ງກຸ່ມແມ່ຄ້າຕະຫຼາດ ຢູ່ໃນນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ
- ✓ ບັບປຸງການເຂົ້າເຖິງການບໍລິການທາງດ້ານການເງິນທີ່ເໝາະສົມ
- ✓ ຊຸກຍູ້ການເຂົ້າຮ່ວມຂອງແມ່ຄ້າຕະຫຼາດ ຢູ່ໃນຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງຕະຫຼາດ
- ✓ ຊ່ວຍເຫຼືອແມ່ຄ້າຂ້າງຖະໜົນ ໃນການສະໜອງສະຖານທີ່ທີ່ເໝາະສົມສຳລັບການຂາຍເຄື່ອງ
- ✓ ຂະຫຍາຍການສຶກສາຄົ້ນຄ້າກ່ຽວກັບແມ່ຄ້າຕະຫຼາດນອກຈາກນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ

ບົດລາຍງານພາສາລາວ ແລະ ພາສາອັງກິດແມ່ນສາມາດເບິ່ງໄດ້ທີ່ເວັບໄຊ AsiaPacific.unwomen.org
ບົດລາຍງານພາສາລາວ ແລະ ພາສາອັງກິດແມ່ນມີຢູ່ທີ່:

ຫ້ອງການ ອົງການ UN Women
ປະຈຳ ສປປລາວ
ຊັ້ນສາມ, ອາຄານ UNDP
ຖະໜົນລ້ານສ້າງ
ຜູ້ໄປສະນີ 345,
ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ສປປລາວ
ໂທ: 856 21267760

